

Vereniging voor Heemkunde 'Omheining'

Jaarverslag 2020

De pandemie Covid-19 hield vanaf medio maart ook Omheining in een houdgreep. Verschillende geplande activiteiten moesten worden afgelast, zoals de tentoonstelling rondom 75 jaar vrijheid, de algemene ledenvergadering en de traditionele paas- en kerstwandeling. Ook verenigingsruimte De Maelderieje moest vanwege de overheidsmaatregelen geruime tijd worden gesloten voor zowel vrijwilligers als bezoekers.

Bestuur

Het bestuur vergaderde in 2020 in januari, februari en maart, vervolgens in juni tot en met september, in oktober (digitale afstemming) en op 20 november.

In de bestuursfuncties en taken kwamen t.o.v. 2019 twee wijzigingen.

- Henk Hofman, voorzitter, lid van de gemeentelijke straatnamencommissie Raalte en namens de vereniging bestuurslid van de Stichting de Coöperatie.
Wijziging: per 1 juli 2020 is Ton van de Griendt waarnemend voorzitter en lid van de benoemde commissie; mede door een statutenwijziging van De Coöperatie neemt Omheining niet meer deel in het bestuur daarvan.
- Cor Horstman, secretaris.
- Harry Ogink, penningmeester.
- Berend Jan Horstman, bestuurslid en contactpersoon/lid van de werkgroep streektaal en lid van de werkgroep automatisering.
- Herman Neimeijer, bestuurslid en contactpersoon werkgroep historische gebruiksvorwerpen en contactpersoon Allegaardje.
- Tiny Kok-Klappe, redactielid contactblad OmHeino en 2e secretaris.
- André Roelofs, bestuurslid.
- Balt van Bavel, bestuurslid en AVG functionaris, onderhoud externe contacten (media) en lid van de werkgroep automatisering.
Wijziging: Balt heeft per 26 oktober 2020 om persoonlijke reden zijn functie beëindigd.
- Gerard Antonissen, bestuurslid en coördinator voor de digitalisering van het gemeentearchief Heino en lid van de werkgroep automatisering.

Ledenbestand

De ledenadministratie is belegd bij vrijwilliger Inge Roelofs-Hoppen.

Aantal leden per 1-1-2020	824
Nieuwe leden in 2020	17
Bedankt in 2020	33
Aantal leden per 31-12-2020	808

Van deze leden wonen er 610 in Heino, 24 in Lierderholthuis, 26 in Laag Zuthem, 30 in Raalte en 100 in overige plaatsen binnen Overijssel.

Door het afgelasten van activiteiten was er weinig kans om nieuwe ledenwerfacties te houden.

Steeds meer leden geven een machtiging af tot automatische incasso van de contributie. Dit scheelt veel werk omdat niet steeds acceptgiro's gemaakt hoeven worden en er geen actie nodig is op leden die vergeten de contributie te voldoen.

Aan de leden werd gevraagd om opgave van een emailadres. Ruim 250 adressen werden aan het ledenbestand toegevoegd. De bedoeling is om leden hierdoor vaker informatie te verstrekken, wellicht in de vorm van een maandelijks nieuwsbrief.

Algemene ledenvergadering

De algemene ledenvergadering stond gepland op 12 mei 2020 maar werd vanwege de pandemie verplaatst naar 27 oktober 2020. Die tweede datum bleek het virus opnieuw de spelbreker. Naar het voorbeeld van andere verenigingen en om vergelijkbare problemen in 2021 te voorkomen, worden de vergaderingen van beide jaren op 26 januari 2021 in een keer gehouden.

ANBI-status Omheining

In februari 2020 heeft de belastingdienst aan Omheining de zogenaamde ANBI-status toegekend. De afkorting ANBI staat voor Algemeen Nut Beogende Instelling. Het voordeel van deze status is onder andere dat geen erf- of schenkbelasting verschuldigd is en dat donateurs hun giften mogen aftrekken van de inkomsten- of vennootschapsbelasting. Een voorwaarde is dat de ANBI in haar statuten moet opnemen dat bij ontbinding van de vereniging het positieve saldo ten goede komt van een andere instelling met die status. Daarom is het belangrijk dat de in de algemene ledenvergadering te behandelen statuten worden goedgekeurd.

ARBO

Om meer te voldoen aan de eisen rondom arbeidsomstandigheden zijn voor de werkplekken in de verenigingsruimte vijf zo goed als nieuwe bureaustoelen aangeschaft.

Contactblad OmHeino

Het contactblad verscheen in 2020 viermaal (40^e jaargang). De redactie bestaat uit drie vrijwilligers (Toon Hoefsloot, Tiny Kok-Klappe en Berrie van Essen) die wordt ondersteund door een aantal correctoren.

De vormgeving werd weer professioneel verzorgd door Mirjam van der Weide-Wink.

Het bestuur heeft in september een redactiestatuut vastgesteld waarin de bevoegdheden en verantwoordelijkheden rondom de productie van het blad zijn vastgelegd.

Het blad kende weer veel lezenswaardige artikelen. De uitgave in maart was een themanummer ter gelegenheid van 75 jaar vrijheid. Tegelijk leverde de redactie materiaal voor een apart katern in de Heino Koerier. In de overige uitgaven van 2020 werden nog meer verhalen over de oorlogsjaren opgenomen. Die verhalen kwamen tot stand dankzij de inzet en gedegen onderzoek van meerdere vrijwilligers. In het septembernummer stond een artikel over de TBC-uitbraak in 1960 in Heino inclusief enkele opvallende overeenkomsten met de pandemie in 2020. Dat OmHeino zich niet alleen richt op Heino, bleek uit het mooie artikel over Frans Roeloffzen, voormalig pastoor in Lierderholthuis. In het voorwoord van die uitgave is OmHeino terecht het 'visitekaartje' van Omheining genoemd.

Webpagina

De website www.historischeverenigingheino.nl actueel gehouden door Freek Laarman. De aangekondigde vernieuwing is vertraagd en zal in 2021 zijn beslag krijgen. De bedoeling is om via de webpagina meer gegevens ter beschikking te stellen via een (gedeeltelijk) besloten pagina die alleen toegankelijk is voor leden.

Facebook en Instagram

In 2020 zijn een Facebook- en Instagrampagina zoveel mogelijk bijgehouden maar door de coronacrisis waren er weinig nieuwsfeiten. Beide pagina's zijn sinds november voorlopig uit de lucht.

Vanaf oktober 2020 is voor een proefperiode van zes maanden de samenwerking aangegaan met de Facebookpagina HeinoToen. Deze door Flip Jonkman verzorgde pagina trekt ongeveer 3000 volgers die regelmatig informatie verschaffen naar aanleiding van vooral oude foto's die geplaatst worden.

De samenwerking houdt in dat Omheining onder voorwaarden van aandacht voor auteursrecht en bronvermelding foto's en ander materiaal aanlevert voor plaatsing en de reacties hierop als informatie in de eigen archieven kan verwerken.

Externe verzoeken om informatie gericht aan de vereniging

Via de website, via de post, maar ook door bezoekers aan De Maelderieje op de maandagochtend kwamen ook dit jaar regelmatig verzoeken binnen voor het aanleveren van oude foto's en informatie over voorouders dan wel historische feiten. Er kwamen zelfs mensen uit Duitsland en ook uit de Randstad die op het spoor werden gezet van familie die weer uit Italië afkomstig is.

Activiteiten en werkgroepen

Algemeen

Zoals aan het begin van het verslag al gemeld zijn de meeste traditionele activiteiten afgelast vanwege de maatregelen rondom de pandemie. Met het afgelasten van de kerstwandeling nam Omheining ook haar maatschappelijke verantwoordelijkheid om te voorkomen dat coronamaatregelen niet nageleefd konden worden. Het financieel nadeel dat hieruit zou ontstaan is voor het grootste deel gecompenseerd door een corona-ondersteuningsbijdrage van de gemeente van 2400 euro.

Vrijwilligersavond

Op 14 januari waren ongeveer 50 van de 70 vrijwilligers present op een avond die werd georganiseerd in plaats van de eindejaar attentie 2019. Henk Hofman hield zijn laatste redevoering als voorzitter en er waren presentaties over de digitalisering van het gemeentearchief Heino en over de organisatie van de viering van 75 jaar vrijheid. De rest van de avond werd gevuld met het uitwisselen van allerhande informatie over de activiteiten binnen de vereniging.

Werkgroepen

Automatisering

Het digitaliseren van het gemeentearchief is geruime tijd stilgelegd omdat ook het gemeentehuis in Raalte vergaande beperkingen kende in de toegang van bezoekers.

In de zomer was er gelegenheid om over te schakelen naar het werken met Microsoft 365 programmatuur, waardoor het thuis werken aan bestanden en mail sindsdien mogelijk is. Er wordt gewerkt binnen een nieuw domein omheino.nl waaraan ook unieke emailadressen gekoppeld zijn. Deze domeinnaam is gekozen omdat omheining.nl niet meer beschikbaar was en de naam aansluit bij die van het contactblad. Het lukte in november bovendien om alle voorzieningen te treffen voor de vervanging van de computerapparatuur door IT-Rex uit Liederholthuis. Daarmee zijn we een slag verder in de modernisering en de mogelijkheden om het archief te gaan digitaliseren en beter te ontsluiten.

Werkgroep documentatie

Onverminderd komen er door het jaar nieuwe foto's, boeken en ander materiaal binnen van mensen die om de een of andere reden aan het opruimen slaan en dan gelukkig aan Omheining denken. Steeds weer blijkt er uniek en soms persoonlijke documentatie bij te zijn. Met al dat materiaal zijn informatievragen weer te beantwoorden en regelmatig vormt het een bron voor artikelen in het contactblad. Ook scholieren weten voor hun werkstukken en stages de weg naar Omheining te vinden.

De verzameling krantenknipsels wordt sinds juli ook digitaal bijgehouden door artikelen over Heino, Liederholthuis en Laag-Zuthem te downloaden uit de Stentor.

De fotorubriek 'Uit de oude doos' in de Heino Koerier vierde dit jaar de 200^e aflevering en levert nog steeds reacties op waardoor de herkomst van foto's en de namen van afgebeelde personen bekend worden.

Folklore

De werkgroep folklore heeft door de coronamaatregelen haar populaire quiz 'Hoe verrassend is het ondergoed van de vorige eeuw' niet kunnen houden. Door het afgelasten van de Pompdagen kon daar geen stand worden ingericht.

Foto en video

De veranderingen in de dorpskernen gaan onverminderd door. De toestroom van foto's daarvan stakte in het verslagjaar. Er wordt bekeken hoe hier weer permanent in kan worden voorzien. Voor het kunnen maken van boeken zoals 'Heino toen & nu' zijn dat soort foto's onmisbaar. Maar ook het contactblad en andere uitgaven gebruiken regelmatig foto's uit het eigen archief, ook al om problemen met fotorechten te voorkomen.

Gebruiksvoorwerpen

De aanlevering van gebruiksvoorwerpen bleef achter bij die in voorgaande jaren. Desalniettemin zijn er weer enkele bijzondere voorwerpen aan de verzameling toegevoegd zoals een zuurstofkoffer van oud dierenarts Van Egmond. Het is steeds weer een afweging hoe uniek de voorwerpen in het algemeen of in het bijzonder voor Salland en ons gebied zijn. Soms worden voorwerpen ingebracht die een goede vervanging vormen voor soortgelijke exemplaren in de verzameling die van mindere kwaliteit zijn. De schenkingen worden periodiek in de Nieuwsbrief aan alle leden gemeld.

Genealogie

Vanaf vorig jaar kent Omheining weer een aparte werkgroep genealogie die wordt gecoördineerd door vrijwilliger Paula Scholtz-Ligthart. Zij heeft ruime ervaring in het verzamelen en ordenen van genealogische gegevens en het verwerken daarvan in een stamboom. Veel gegevens worden gedownload uit openbare archieven. Er is een begin gemaakt met het digitaliseren van gegevensdragers uit het eigen archief, zoals de verzameling bidprentjes.

Werkgroep geschiedenis

Er worden goede vorderingen gemaakt bij de samenstelling van het boek waarin het oude winkelbestand van Heino wordt beschreven. De verwachting is dat het boek na de zomer volgende jaar gereed kan zijn. Op initiatief van Kim van der Worp en met medewerking van tekstschrijver Joke Zwaal is een stickeralbum samengesteld dat door de lokale Albert Heijn vestiging vanaf begin 2021 wordt uitgegeven. Het album beschrijft de geschiedenis en markante plaatsen van Heino en omgeving. Men kan hiervoor bij het doen van boodschappen stickers met daarop foto's verzamelen die in het album geplakt kunnen worden. Omheining heeft ook een promotiepagina in het album en ontving van de opdrachtgever 500 euro voor de medewerking.

De werkgroep is bezig geweest met nader onderzoek naar de Havezathe De Breedenhorst. Enkele proefboringen op een deel van het perceel brachten rode baksteen artefacten naar boven. Er loopt een aanvraag bij de Archeologische Werkgemeenschap Nederland (AWN) die in staat is om met grondradar een non-destructief bodemonderzoek te doen. Het projectplan hiervoor is ingediend bij de gemeente die door middel van een subsidie voor 500 euro bijdraagt in de kosten van het onderzoek.

Door de coronamaatregelen is de uitvoering vooralsnog vertraagd.

Kruidentuin Allegaardje

De tuin is het jaar door weer onderhouden door de verschillende vrijwilligers. Het is nog steeds een gewilde plek om kennis te nemen van de verscheidenheid aan planten. Ook de jeugd vindt er vaak 's avonds een ontmoetingsplek al moeten zij wel regelmatig worden aangesproken op het zelf opruimen van afval.

Streektaal

In het contactblad is de door Gait Hulsink en Berend Jan Horstman samengestelde rubriek veur platproaters 'Wulle zekt det zo' bij de letter U aanbeland. Ondanks het toenemend aantal inwoners van 'buiten' en ook vrijwilligers bij Omheining die de streektaal niet spreken, voert deze binnen de verenigingsruimte vaak nog de voertaal.

Wellicht dat in het jubileumjaar, als de rubriek het alfabet heeft afgerond, de bundel *Op zien Heino's, tien lessen streektaal uit 1985-1996* nog weer goede dienst kan doen?

Tentoonstellingen

Op de bovenverdieping van De Olde Maelderieje is rondom de viering van 75 jaar vrijheid, een foto-expositie over de tweede wereldoorlog ingericht. Ook Kristian Garssen leverde zijn bijdrage door oude voorwerpen ter beschikking te stellen. Helaas gooide ook hier de pandemie roet in het eten. Bekeken wordt of de tentoonstelling rondom april 2021 alsnog geopend kan worden.

40 jaar Omheining

Het bestuur heeft al vooruit gekeken naar het jaar 2021 waarin het 40-jarig bestaan van de vereniging kan worden herdacht. Er zijn de nodige ideeën hiervoor, maar het blijft onzeker of die tot uitvoering gebracht kunnen worden als de pandemie niet afdoende is bestreden.

In dit jaar zal in samenspraak met de Stichting de Coöperatie (verhuurder) en andere gebruikers zoals Theater Podium worden bekeken hoe het gebouw aan de Canadastraat 6 nog meer kan worden gebruikt voor activiteiten waarbij Omheining ook baat heeft. Daarbij is eveneens aandacht voor het aflopen van het huurcontract in 2025 en de verhouding met de eigenaar van het pand, SallandWonen te Raalte.

Cor Horstman
secretaris